

Piirustuksessa melkein parasta on pyyhekumi

Minulle piirustus on kohtuullisen monta asiaa, muttei niin monta että alkaisi huimata. Piirtäminen on perinne. Osallistun tradition ylläpitämiseen, sen uusintamiseen ja jatkamiseen tietyn ajan.

Piirustustaide on eräällä tavalla kirjoittamisen laajennus. Voisi sanoa, että piirtäminen sijoittuu kirjoituksen laajennettuun kenttään. Piirustus esittää maailman jotenkin esimerkin tai todistusaineiston muodossa, jota sitten pitää selittää lisää muilla esimerkeillä.

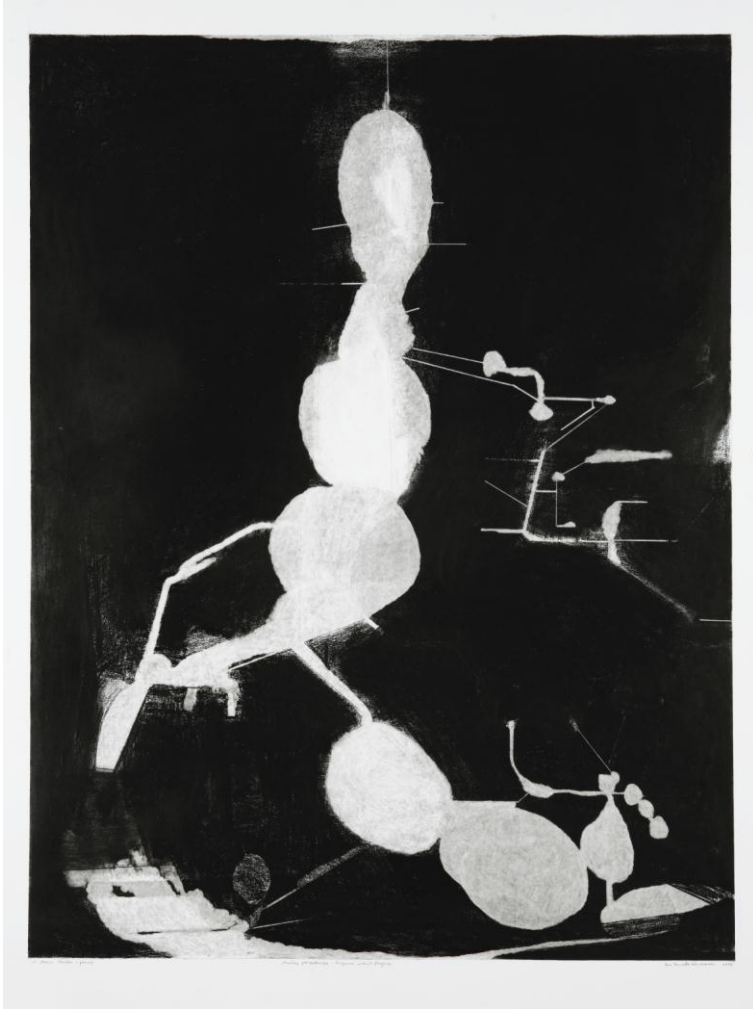
Jos piirtämistä yrittää määritellä ominaisuuksiltaan, vaikkapa taidelajina tai tekniikkana, tulee vaikeuksia. Onko se kapeiden muotojen, eli viivojen, ensisijaista käyttöä, vai määrältään vähäväristä, vain kahden värisävyn soveltamista, tai valoisuuserojen hyödyntämistä värisävyjen ja kylläisyyserojen kustannuksella?

Entä, onko piirtämisellä jokin ensimmäinen alkuperäinen ja periaatteellinen sisältö, joka siihen aina kuuluu, kuten brokadikankaaseen jonkinlainen yltäkylläisyys? Minun mielestäni, ja yleistän mielelläni, se on melankolia. En kuitenkaan usko, että oma näkökulmani on se ainoa oikea. Jokainen piirtää omiansa milloin minkäkin tunteen tai ajatuksen vallassa, tai ei-minkään vallassa.

Olen täydentänyt piirustussarjaani, *Maailma periaatteessa*, hitaassa tahdissa 1990-luvun puolivälistä alkaen. Otsikko herättää minussa aina melankolian ajatuksen. Siihen liittyy minusta rauhallista synkkyyttä, tässä-ja-nyt-oloa, oikeastaan eräänlaista mielenrauhaa. Tunteeseen kuuluu elämän kovien faktojen tiedostaminen, etenkin kuoleman ja poissa-olon tai poismenon väistämättömyys. Se merkitsee myös pysymättömyyden tajuamista. Jatkuvan muutoksen ymmärtämiseen riittää, että aloittaa toisesta suunnasta, periaatteista ja niiden vallitsevuudesta tai paikkansa pitävyydestä.

Maailmaa periaatteessa ei voi ymmärtää vaikka minulle kerrotaisiin kaikki yksityiskohdat. Periaate on vain muoto, jonka sisällöstä on sovittu erikseen, siis merkki. Merkki ja maailma eivät ikinä kohtaa ilman näkökulmaa ja tulkintaa, johon kaikki elävät oliot kykenevät omalla tavallaan. Maailma periaatteessa palautuu subjektiivisesti katsoen tietoisuuteeni. Itseni rajojen ylittämiseen tarvitsen toista.

Piirustuksessa melkein parasta on pyyhekumi. Kaikki voidaan poistaa, kaikki poistuu yhtä helposti kuin ilmestyy.

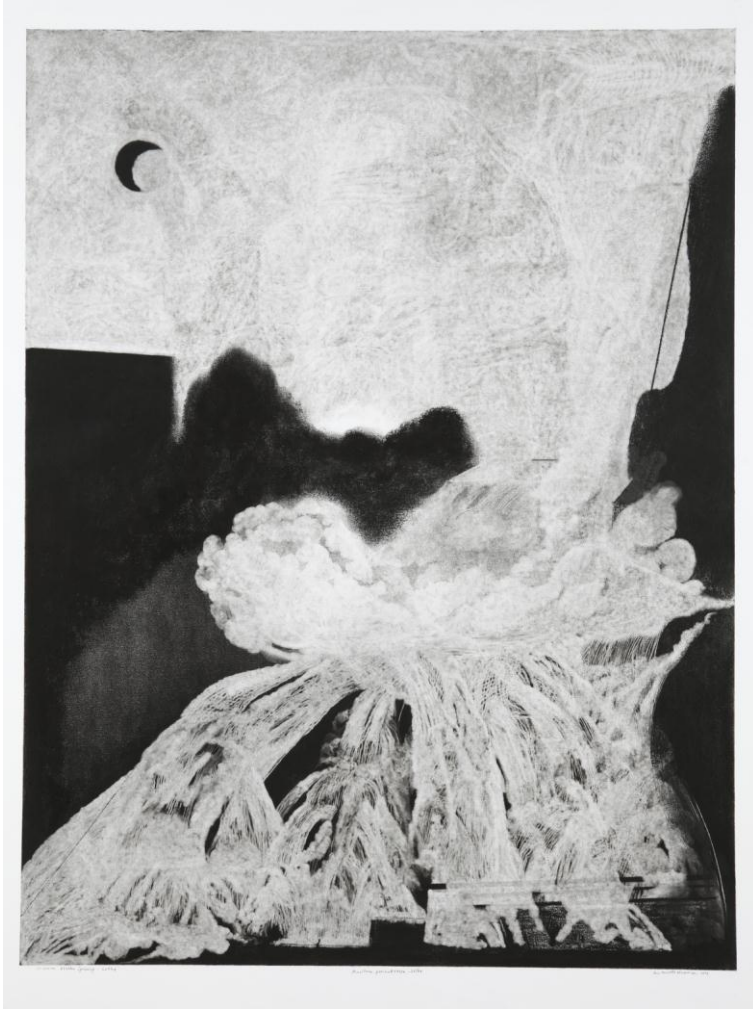

Jan Kenneth Weckman, Sarjasta *Maailma periaatteessa - Dungeons without Dragons*
kuivapastelli paperille (pyyhekumiteknikka) 130x99 cm 2012

Teoksen nimi viittaa roolipelien äitiin Dungeons&Dragons, jota en ole koskaan pelannut. Lautapelinäkin amerikkalaisten yliopisto-opiskelijoiden suosion ehkä jo 1960-luvulla saavuttanut *Luolat ja Lohikäärmeet* noudattanee varmasti hyvän ja pahan taistelujen logiikkaa. Roolipelin koukuttavuus oli kohtalaisen iso yleisön ja vanhempien kokemaa ja median välittämä kauhutarina. Roolipelit, kuten punk ja hevimusiikki olivat kaikki saatanasta. Nytemmin näyttää siltä, että olemme tiedostaneet roolipelien ja reality-sarjojen karaisemina ja sosiaalisen median käyttäjinä, että varsinaiset kauhut sijoittuvat ihan toisaalle kuin yliopistoasuntoloihin.

En teoksella halua ottaa mitenkään kantaa roolipeleihin, plussaa tai miinusta. Olin lapsena kauhunsekaisen innostunut speleologien eli luolatutkijoiden seikkailuista lukiessa Haroun Tazieffin kirjoittamaa kirjaa yhä uudelleen.

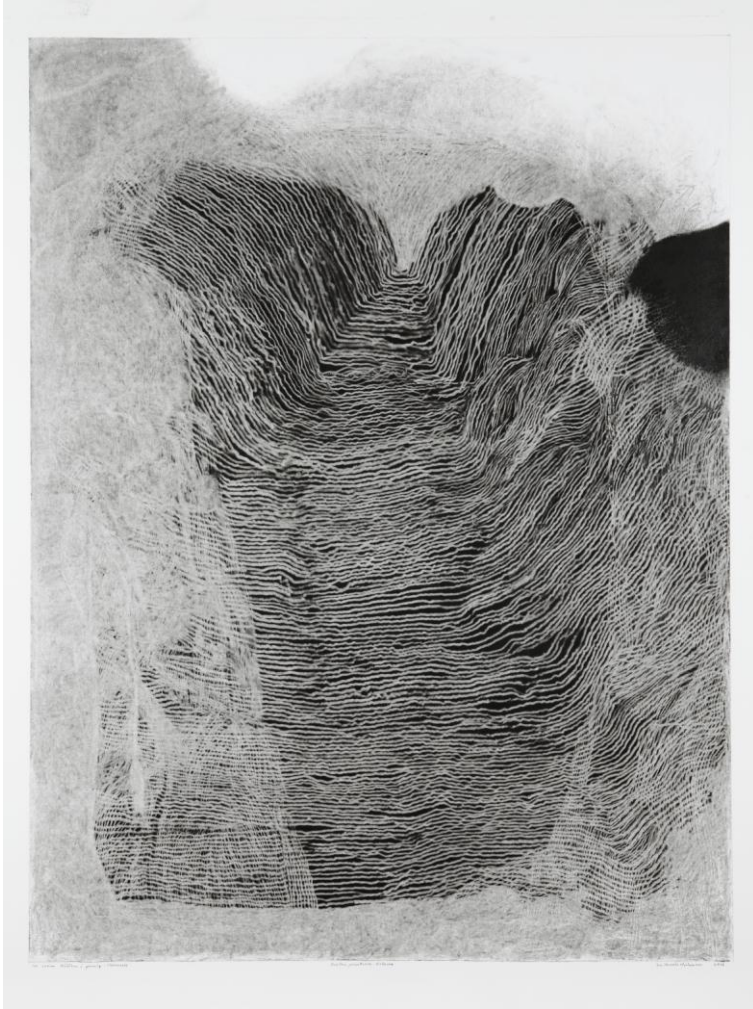
Toinen kiinne kohta lapsuuteen liittyi siihen, että osasin perheen ja kanssakansakoululaisten iloksi piirtää tikku-ukkokofantasioita, joihin liittyi melkoinen armaada sotilaita, aseita, tykkeitä ja lentokoneita. Areena oli useista ruutupapereista liimattu suuri pinta, johon piirsiin valtavan vuorensisäisen luolaston asevarastoineen ja kammioineen, portteineen ja ampuma-aukkoineen. Sain päänsilityksiä henkisellä tasolla ja huomasin, miten hauskaa on piirtäminen tapahtumia seuraavan yleisön kannustamana. Psykologisesti tällä seikalla oli varmaan osansa ammatinvalinnassani. Suljettujen tilojen arkeologia ja anatomia on paitsi maantieteellinen ja kulttuurihistoriallinen aihe myös kokemuksen psykohistoriaa. Oikeassa mielentilassa tutkailtu kauhu-elokuva *The Descent* tarjoaa speleologisen lähtökohdan monenlaisen kauhuun. Yritän silti piirtää käytäviin ja tiloihin liittyvää fantasiaa kauniisti. Luola on filosofinen, yksilön ja ihmiskunnan kehityshistoriallinen metafora.

Jan Kenneth Weckman, Sarjasta *Maailma periaatteessa - Lethe*
kuivapastelli paperille (pyyhekumitekniikka) 130x99 cm 2012

Vesiputouksella varustettu maisema on pitkä-aikaisia kuva-aiheitani. Ensimmäiset esittelen vuonna 1983 lavastuksen ja scenografian termein. Ajattelin etenkin näiden dramaattisten muotojen mahtipontisuutta ja paatosta - jos katsoa sattuisi viihtymään samalla aaltopituudella. Vuonna 2011 aloittamani sisältöjen ja tekotapojen palauttaminen muistiin, paperilla tehdyt sekatekniikat ja etenkin pyyhekumitekniikka palauttaa myös aiempia tunnelmia, vaikka ei aiheita, etenkaan nimiä ja termejä joihin tunnelmia ripustaa.

Lethe on antiikin mytologian kertomana Haadeksen viidestä joesta yksi, jonka nimi tarkoittaa unohdusta. Manalaan siirtyessä, mikä saattaa olla edessä kuoleman sattuessa, unohdus päästää meidät pahasta? Niinpä mielikuvani vesiputouksen pärskeistä asettuu enemmänkin psykologisen metaforan palvelukseen. Maisema ei ole vain mielentila, vaan minä itse ottaen huomioon erilaiset mahdollisuuteni, rajoitukseni ja uskomukseni. Niistä tärkein on kaiken pysymättömyyden tiedostaminen.

Jan Kenneth Weckman, Sarjasta *Maailma periaatteessa - Virtaava*
kuivapastelli paperille (pyyhekumitekniikka) 130x99 cm 2012

Sarjan teos *Virtaava* heijastelee paljonkin Maailman periaatteessa sarjan perusominaisuuksia. Lähdin vuonna 1994 Lahden taidemuseon kutsumana mukaan piirustusnäyttelyyn. Hylkäsin siihen saakka - ja aikaa oli kulunut yli kymmenen vuotta - käyttämäni geometrinen rakenteiden piirtämistä vapaamman muodon hyväksi. Ohjelmatekstini tuohon näyttelyyn sisälsi avaruusromantiikkaa ja saman assosiaation piirustuksen mustavalkoisuudesta ikään kuin periaatteellisen, pelkistävän ja yksinkertaistavan ajattelun metaforana. Lähes binaarinen eli kahtalainen erottelu valoon ja varjoon osuu niin moneen seikkaan erilaisissa todellisuuksissamme, ettei niitä voi luetella. Lisäksi, valöörieroilla voi luoda juuri sen, mikä ei ole olemassa, kuvan. Näemme teoksessa kuvan, kuten esimerkiksi läheltä kauas ulottuvan tilan. Eihän sitä ole!

Vuonna 2004 Amos Andersonin taidemuseon näyttelyssä *Näkemisen virta* sekä vuonna 2007 näyttelyssä *Taju* Hyvinkään taidemuseossa teossarja lisääntyi muutamilla teoksilla. Virtaavat tilat syntyvät kuvan mahdollisuuksia tottelemalla, kuten kuparikaivertaja laatallaan. En ole tätä illusionistista piirrettä ikinä lähtenyt viemään naturalismiin. Vähempi riittää, mikä on mielestäni enemmän. En kuitenkaan lakkaa ihailemasta kuvan ihmettä, jota ei ole.